

DE TIJD VAN HEDEN

4 juni 1971

Goedenavond, vrienden.

Ik herinner u eraan dat wij, sprekers van deze groep, niet alwetend of onfeilbaar zijn. U dient zich over alles wat gebracht wordt, dus een eigen oordeel te vormen. Ons onderwerp van heden dient door u gekozen te worden. Ik verzoek u dus uw wensen kenbaar te maken.

DE TIJD VAN HEDEN

Op het ogenblik is overal een enorme strijd, een botsing van meningen kenbaar. Tracht men hierin enige lijn te vinden, zo blijkt dit bijna onmogelijk te zijn: de mensen zijn ultra rechts, ultra links, ultra lui. Ik stel voorop dat men, zo men enige oorzaak voor deze felle tegenstellingen zoekt, u deze niet alleen in uw wereld zelf zal kunnen vinden. Nu is het altijd een gemakkelijke oplossing, wanneer wij de hoogste geestelijke waarden zouden aanroepen als een verklaring voor het geheel. Dan kun je altijd weer volstaan met een: God heeft dit zo besloten. Dit is zeer wel mogelijk, maar daarvan weet je uiteindelijk niets definitief. Het lijkt mij dus beter om logischer te zijn en te stellen: er moet een aantal oorzaken te noemen zijn die de mensen er toe brengen zich nog feller dan anders tegenover anderen af te zetten.

Van ons standpunt uit, blijkt hierbij allereerst dat wij te maken hebben met kosmische invloeden. En kosmische invloeden zijn in feite niets veel anders dan zeer kleine variaties in spanningen, zwaartekracht, lichte verschuivingen in gordels rond de aarde, zoals bijvoorbeeld de van Allergordel(?). Dergelijke kleine veranderingen treffen steeds weer de gehele aarde gelijktijdig en zijn daarom moeilijk op te merken. Maar er verandert toch wel degelijk iets. Dergelijke kleine afwijkingen van het normale veroorzaken echter bij de mensen vaak gemoedsstemmingen, zoals onder meer een zekere prikkelbaarheid. Indien u deze dagen beziet, zo zal het u opvallen dat zeer veel mensen opvliegend, onredelijk, moe zijn dat er vele communicatiestoornissen zijn. De mensen verstaan elkaar werkelijk niet of willen elkander eenvoudig niet begrijpen. Dit verschijnsel, heviger dan normaal in deze tijd van het jaar, kan men wel degelijk wijten aan kosmische invloeden. Maar die kosmische invloeden treden bijna permanent op in verschillende intensiteiten en soorten. Er zijn in de afgelopen jaren vele vergelijkbare invloeden werkzaam geweest, zonder dat de mensen zo prikkelbaar werden, zonder dat zij zo onredelijk in denken en optreden reageerden dat zelfs revoluties hierdoor niet uitgesloten schijnen. Er moet dus meer zijn.

Voor het optreden van excessieve onrust blijkt nog een andere oorzaak te zijn: bevolkingsdichtheid. Deze speelt steeds weer een rol bij omwentelingen: naarmate de ruimte die men voor een behoorlijk en persoonlijk leven kleiner ziet worden dan men verwachtte, ontstaat een grotere prikkelbaarheid. De mens heeft de neiging voor zich een bepaald terrein, een soort eigen grondgebied, op te eisen. Wanneer dit niet feitelijk verdedigd kan worden, blijkt de mens naar een geestelijk terrein uit te wijken. Hij verdedigt dan zijn zichzelf zijn, zijn zelfrespect door stellingen te verkondigen. Juist in uw dagen kan men overal duidelijke blijken zien van het fanatisme waarmee men bepaalde zaken dan meent te moeten verdedigen, vaak tegen alle rijm en rede in. Er zijn mensen die hartstochtelijk beweren dat fascisme slecht is, terwijl anderen, met evenveel redelijk aanvaardbare argumenten trachten duidelijk te maken dat fascisme goed is. Beide partijen schijnen echter de argumenten van hun tegenstanders niet werkelijk te kunnen horen. Men spreekt over democratie en persoonlijke vrijheid, oorlog en anti-oorlog en werpt zich met zijn gehele ziel en wezen in de verdediging van de 'goede zaak', maar blijkt altijd weer doof en blind te zijn voor de argumenten van anderen die een afwijkend inzicht hebben. Een bekend schrijver stelde het eens als volgt: spreken met iemand die stoelt op zijn

overtuiging, is proberen, een debat aan te gaan met een spelende koffergrammofoon. Hij maakt met zijn uitspraak duidelijk dat volgens hem bij mensen die een zogenaamde vaste overtuiging hebben, meestal geen sprake zal zijn van een werkelijke dialoog, maar dat de schijnbare antwoorden in feite voortvloeien uit een soort programmering van de 'overtuigde'.

Een dergelijke programmering van de mens, een conditionering noemt men haar ook wel, blijkt in de maatschappij overal in zeer sterke mate aanwezig te zijn. Indien u meent, als vrije burger te leven, moet u toch nog eens een keer nadenken en u afvragen, in hoeverre uw eigen leven en denken geprogrammeerd wordt door anderen. Ga eens na hoeveel dingen voor u 'vaststaan', zonder dat u zich ooit de moeite geeft de juistheid en geldigheid van uw argumenten na te gaan. Doet u dit, zo zult u constateren dat u steeds weer bepaalde denkbeelden door anderen worden bijgebracht, maar ook beseffen dat deze denkbeelden en de daarbij naar voren komende argumenten, zeer eenzijdig plegen te zijn. U zult ontdekken dat u ook bepaalde verbruiksgewoonten worden opgelegd en dat ook dit in feite voor uw werkelijke behoefte en normale wensen te eenzijdig gebeurt, zoals u beelden omtrent de juiste weg tot gezond blijven worden bijgebracht die eveneens eenzijdig zijn. Van uw behoefte gezond te blijven, wordt zelfs sterk misbruik gemaakt; de een roept u toe: eet een appel per dag en blijf fit. De ander beveelt aan: eet kaas uit het vuistje en blijf gezond en een derde commandeert u haring te eten, want "haring houdt de dokter van de deur". Wat het laatste betreft: ik kan mij voorstellen dat een dokter een hekel aan haring heeft, maar betwijfel toch of hij hierdoor weg zou blijven in geval van ziekte.

Deze neiging te leven in dergelijke kreten, zonder ooit acht te geven op argumenten in tegengestelde richting, is kentekend juist voor een overbevolkte maatschappij. Overbevolking kan men overigens niet in bepaalde dichtheden uitdrukken of in een totale wereldbevolking. Het gaat hierbij eerder om een te snelle toename van het bevolkingsaantal in bepaalde gebieden. In het verleden kunnen wij goede voorbeelden van dergelijke ontwikkelingen aantreffen: Parijs is bijvoorbeeld een erg revolutionaire en naar het heet zeer lichtzinnige stad. Maar het blijkt dat deze eigenschappen niet voortdurend aanwezig zijn, maar steeds weer optreden op ogenblikken dat de bevolking van de stad sterk toeneemt, zodat men te maken krijgt met een bevolkingsdichtheid die voor het gevoel van de mensen van die dagen zeer groot is. Ook de geschiedenis van de stad Rome en van Babylon maken duidelijk dat bevolkingstoename in korte tijd resulteerde in opstandigheid en een andere wijze van leven en denken. Toch waren die steden volgens de huidige maatstaven niet eens zo bijzonder groot. Het waren echter bevolkingsconglomeraties die voor hun dagen te groot waren en door een te zeer opeengepakt zijn van de mensen, volgens de norm van hun tijd, kennelijk in hen de behoefte wakker riepen zichzelf en hun groep te verweren tegen beïnvloedingen en aantastingen van buitenaf. Het is duidelijk dat men een dergelijke mentaliteit ook in uw dagen niet zo een-twee-drie kan veranderen. De mogelijkheid, haar te beperken kan eerst ontstaan, wanneer de mensen elkander beter willen verstaan en met elkander in contact kunnen komen, zonder à priori een aanvaarding van hun eigen stellingen en gewoonten als de enig juiste te eisen. Zolang de groepen met een gevoel van zelfgerechtigdheid tegenover elkaar blijven staan, is daarop echter weinig kans.

Je kunt nu zeggen dat een juistere verhouding misschien langs geestelijke weg bereikt zou kunnen worden. Maar het geestelijke leven in onze werelden is gebaseerd, evenals een groot deel van uw zogenaamde geestelijk leven, op reeksen van in wezen hallicunatoire denkbeelden. Wat onder meer betekent dat de denkbeelden die de mens koestert omtrent een hiernamaals en een voortbestaan na de dood, niet reëel zijn. De voorstellingen omtrent een hiernamaals die bij zovele mensen opgeld doen als de enige werkelijkheid, zijn niet realistisch. Ik leef in de sferen en ik kan dit dus heus wel weten. Want de mens zal steeds weer proberen de werelden na de dood inhoud en betekenis te geven in overeenstemming met de andere stellingen die hij huldigt of zelfs dezen als een aantasting van eigen kennis, betekenis en grootheid beschouwen, zodat hij eenvoudig beweert dat dergelijke werelden niet kunnen bestaan. Hierbij is hij eenvoudig blind voor de mogelijke redelijkheid van argumenten die zijn stelling zouden kunnen aantasten, zijn voorstelling zouden kunnen wijzigen. In het laatste geval probeert hij bovendien vaak anderen duidelijk te maken dat juist het niet bestaan van een leven na de dood aanleiding zou moeten

zijn tot het leven volgens bepaalde lijnen die heel wat zelfbeperking vergen. Men kan stellen dat deze onredelijke stelling waarbij men zich beperkingen op dient te leggen, juist omdat er geen hiernamaals zou zijn en er dus geen enkele reden van eigen belang kan zijn om zich te beperken, niet onder de geestelijke waarden en waarheden van de mens gerekend mag worden. Ik meen echter, ook deze wijze van denken en handelen te moeten zien als de behoefte zich een eigen jachtgebied, een superioriteit op een bepaald gebied, te verwerven. Want de mens zoekt kennelijk nog steeds een eigen jachtgebied. Ergens achter alle beschaving schuilt nog steeds de zwervende oermens die reuzeblij is een eigen grot te bezitten en daarom geen vreemdeling in de buurt duldt.

Deze toestand zal op de wereld voorlopig nog wel blijven heersen. Maar gelukkig hebben wij reeds in het verleden toch enige hoopgevendende ontwikkelingen kunnen constateren. Eén daarvan is wel dat onder grote druk, vooral door bedreiging van buitenaf, tijdelijk vele tegenstellingen worden vergeten en voor de mensen kennelijk opeens niet werkelijk belangrijk meer zijn. Het is nog niet zo lang geleden dat in uw land nonnetjes communisten opnamen en verborgen, gelovigen van alle confessies samenwerkten en met elkander konden spreken, zonder ooit stuk te lopen in wanbegrip en misverstanden of blij te geven van doofheid tegenover anderen. Maar ja, toen was er dan ook de Duitse onderdrukker die als werkelijke bedreiging van het eigen gebied werd gezien en zo tot de enige belangrijke tegenstander werd verheven. Nu echter gruwen de nonnen weer van de godloochenende communisten en lachen de communisten weer om de nonnetjes. Steeds weer blijkt dat, zodra een noodsituatie groot genoeg is en de oorzaak daarvan buiten eigen kring kenbaar wordt, de geschillen tussen mensen vergeten plegen te worden. Dit betekent dat onderling begrip en wederkerige waardering zeker niet onmogelijk zijn.

Er is nog een factor: in deze wereld van u bestaat zeer sterk de dienst van het woord. Voor mij is het pijnlijk dit te moeten zeggen, omdat de direct kenbare uiting van onze zijde uit er een is waarbij juist het woord de belangrijkste rol speelt. Maar laat ons eerlijk zijn. Er wordt enorm veel gekletst en gezwetst en eenieder schijnt aan te nemen dat, zo hij maar lang genoeg door blijft kletsen, hij uiteindelijk gelijk heeft. Indien u hiervan bewijzen wilt hebben, zo kunt u bijvoorbeeld kijken naar de Uno, de EEG, senaten, parlementen en zelfs naar verenigingsbesturen. Overall wordt veel gekletst en de woorden worden maar al te vaak gewaardeerd en beschouwd als daden. Juist door dit vele gepraat blijken de mensen steeds weer te vergeten dat wat je zegt en wat je doet, één geheel dient te zijn. Zeg ik het ene en doe ik het andere, dan schep ik een leugen, een discrepantie. Deze zal op de duur conflicten veroorzaken. De moeilijkheid: is veelal de volgende: om eigen woorden die men beschouwt als de werkelijke uiting, het werkelijke bewijs van eigen vaardigheid en belangrijkheid waar te maken is men bereid alles wat op de tegenstelling tussen woord en daad, de discrepantie die tussen leer en praktijk wijst, weg te vagen, desnoods met gebruik van alle denkbare wapens.

Let eens op de volgende tegenstrijdigheden: Het is natuurlijk leuk om te stellen: wij zijn voor de vrede. En komt er nu iemand die het niet met je eens is of die niet in je oprechtheid gelooft, dan gooi je zo iemand eenvoudig de gracht in - als je tenminste nog niet iets ergers doet. En wanneer je dan toch eenmaal bezig bent, deuk je nog even wat blik in de buurt waarmede de mensen de lucht plegen te verpesten, terwijl zij langs de wegen rijden. Je gooit wat ruiten in en scheldt iemand die algemeen bekend is even voor moordenaar uit. Want, zo schijnt men te denken die dingen horen er nu eenmaal bij. Maar waar blijft dan de vrede hier? Er is een absolute tegenstrijdigheid tussen de kern van dergelijke demonstraties en het geweld dat als middel wordt gebruikt, om die kern aan eenieder kenbaar te maken. Overigens zijn dergelijke verschijnselen zeer interessant, want je kunt er veel van leren. Je leert zo bijvoorbeeld dat vele mensen, zolang het bij hypothesen blijft, edel denken en zelfs bereid menen te zijn grote offers voor anderen te brengen. Zodra echter de kwitantie wordt aangeboden voor de offers die zij beloofden en meenden te zullen brengen, zijn zij opeens vergeten wat zij gezegd hebben en wat hun idealen wel zijn. Er zijn vele mensen die volkomen bereid blijken te zijn de wereld te hervormen, maar eisen wel dat de wereld hen hiervoor reeds zal eren en zelfs belonen, voor zij ook maar iets van hun woorden verwezenlijkt hebben. Zoals er heel wat mensen zijn die wel bereid zijn kennis te verwerven waardoor zij later eenieder van dienst zullen kunnen zijn. Maar

gelijktijdig zijn zij zinnens reeds nu een dictatuur over anderen uit te oefenen op grond van een kennis die zij nog niet werkelijk bezitten.

Dit zijn interessante verschijnselen: de idee wordt kennelijk door vele mensen eenvoudig in de plaats van het feit gesteld. Maar geestelijk is het zo dat het feit en de emotionele verwerking daarvan de ervaring vormen die men ook wel bewustzijnsvorming en uitbreiding noemt. Dus op het ogenblik dat je het geheel alleen vanuit geestelijk standpunt beziet, ben je geneigd om te zeggen: het is alles niet zo heel erg of belangrijk, zolang de mensen die idee en feit verwarren, maar aan de feiten hun neus stoten.

Stoffelijk gezien wil je echter graag dat alles in goede orde verloopt. De feiten zijn echter vaak erg onordelijk en dus zoek je maar weer een uitvlucht in stellingen. Indien bijvoorbeeld de regerende partijen in uw land te veel van hun volgelingen teleurgesteld hebben, zegt men niet: "wij hebben fouten gemaakt", want dat is niet aanvaardbaar. Dus mompelt men het een en ander over deconfessionalisering. Toch meen ik dat de eerlijke confessie: "dit is ook onze schuld", hier beter op zijn plaats zou zijn. Wanneer een bepaald denkbeeld in feite onhoudbaar blijkt zoekt men met een tweede denkbeeld toch eigen gelijk te bewijzen. Wanneer eenieder eens geloofde dat Lou onsterfelijk was en de dood hem toch velt, zegt men niet: "dit is het bewijs dat wij verkeerd hebben gedacht", maar stelt men: "ons denkbeeld is waar, want Lou leeft voort in zijn kinderen". Voor velen blijkt het zelfs een reden te meer te zijn zich onder Lou's geestelijke kinderen te willen rekenen. Maar daarmee verandert niets aan de feiten: een groot deel van de stellingen die in dit verband verkondigd zijn, blijken reeds nu, door de feiten, slechts illusie te zijn. Het stellen van illusies in de plaats van de werkelijkheid is volgens mij de grote vloek van deze tijd.

Maar nu heeft men gevraagd ook iets te zeggen over hetgeen er van dit alles komen kan.

Ik meen dan in de eerste plaats dat wij de brutaliteit eens moeten hebben uit te gaan van de feiten en niet van een gangbare reeks van woorden en beloften, ook al zal men dit waarschijnlijk niet erg op prijs stellen. Wanneer de paus zegt de vertegenwoordiger van Christus op aarde te zijn, zo zal ik hem graag geloven, zodra hij dit bewijst door op dezelfde wijze zijn krachten uit te storten over de mensen, op gelijke wijze, zichtbaar en kenbaar dus, zichzelf aan de mensheid blijkt te offeren, zonder daarvoor ook maar iets, zelfs een bekering, terug te vragen. In dat geval ben ik volkomen bereid te stellen dat er een voldoende analogie is tussen het werken van de paus en dat van Jezus, om het verdere gestelde voorlopig aan te nemen. Indien iemand beweert zich in te zetten voor absolute vrijheid voor eenieder, ben ik bereid dit aan te nemen op het ogenblik dat hij werkelijk alles doet wat hij kan om de belemmeringen voor de vrijheid van anderen uit de weg te ruimen, zelfs indien de zo verkregen vrijheid hem niet zou helpen zijn positie te handhaven. Ik vraag mij eenvoudig af: "wat doet men", niet alleen maar: "wat zegt men of belooft men". Daarbij zoek ik nog verder naar mogelijkheden de feitelijke waarheid te hanteren.

Want u zult wel begrijpen dat in een tijd als deze de geestelijke processen van de mensen een wat zonderlinge kant opgaan. Wij zien immers niet alleen maar een grotere verscherping bij tegengestelde standpunt en een grotere eenzijdigheid bij hen die een bepaald standpunt in menen te moeten nemen, maar aan de andere kant een grotere behoefte tot uitwijken. Men zoekt al te vaak voor de harde feiten uit te wijken door zich te richten op een andere wereld. Nu kun je als mens uitwijken naar geestelijke werelden. Maar zodra hierbij sprake is van een werkelijk bestaande geestelijke wereld, betekent een dergelijk ontwijken toch weer dat je door de nu beleefde en erkende geestelijke waarden wordt gedrongen je gedrag in de stoffelijke wereld te veranderen en daarin zelfs, zover dit mogelijk is, ook in te grijpen. Je kunt nu eenmaal geen mystieke beleving doormaken en dan eenvoudig zeggen: "zo dat hebben wij gehad, nu gaan wij weer over tot de orde van de dag". Waar het innerlijk leven een grotere rol gaat spelen, ontstaat ook de noodzaak tot aanpassing van het gedrag in de stof.

In deze dagen nemen mystiek, occultisme en ook bijgeloof weer een steeds grotere plaats in bij de mensen. Ik wil hier onmiddellijk aan toevoegen dat dit lang niet altijd in geheel gunstige zin

het geval is. Maar zowel belangstelling als beleven in deze richtingen neemt steeds toe en dit betekent dat steeds meer mensen geconfronteerd worden met een innerlijke werkelijkheid die geheel niet strookt met alles wat omtrent een zogenaamde waarheid op de wereld wordt gesteld en geleerd. Dit betekent ook dat steeds meer mensen geneigd zullen zijn hun gedragingen te veranderen en zich niet meer houden aan de woord-werkelijkheden van landen, groepen enzovoort, maar gaan leven volgens hun eigen, innerlijke maatstaven. Indien hierbij wat mogelijk is, een algehele verwerping van de wereld tot stand zou komen, zijn wij hiermede geen stap verder gekomen. Wij hebben niets aan de anachoreet die zich geheel uit de wereld terugtrekt om voortaan in eenzaamheid - eventueel belaagd door psychologisch verklaarbare bekeringen en duiveltjes - zo zijn heiligheid duidelijk te maken aan een God die hij eigenlijk niet kent. Wij hebben behoefte aan mensen die een innerlijk besef proberen om te zetten in een stoffelijke werkelijkheid.

Wat zijn de feiten? Op dit ogenblik zijn er, naast vele eenzijdige bewegingen, steeds meer mensen die geen enkele groep vast volgen. Overal waar een proces van daadwerkelijk ingrijpen aan de orde komt, blijken zij echter bereid om mee te werken. Wanneer blijkt dat ergens een crèche nodig is, zeggen deze mensen niet, wij zullen een actie beginnen om de staat tot het stichten van een crèche te bewegen, maar vragen zij zich eenvoudig af: wat kan ik zelf doen om een zo snel en goed mogelijk tot standkomen van een crèche mogelijk te maken. Zegt men dat toch eigenlijk meer aandacht noodzakelijk is voor ouden van dagen, vooral voor degenen onder hen die alleen in een huisje leven, zo roepen deze mensen niet dat men dan hiervoor meer sociale werkers aan moet trekken, maar vragen zij zich, wanneer de juistheid door hen erkend wordt, eenvoudig af of er misschien zo iemand in de buurt is die men zelf helpen kan.

Het aantal mensen die bereid zijn uit te gaan van de vraag wat zij zelf kunnen doen, groeit steeds. In Nederland wordt, door jongeren en ouderen - dus niet alleen door een bepaalde leeftijdsgroep - in toenemende mate, volgens een gelijksoortige denkwijze, praktisch gewerkt. Dit ingrijpen loopt van het vegen van een straatje en het meewerken aan de verfraaiing van een buurtje, middels het verlenen van diensten aan moeders van jonge kinderen, ouden van dagen en zieken, tot een meer geestelijk werk waarbij men voortdurend klaar staat om naar de problemen en klachten van anderen te luisteren. Het feit dat, onder de huidige omstandigheden, iets dergelijks bestaat, toont aan dat er inderdaad de door mij gestelde verandering in mentaliteit zich aan het voltrekken is. Ook al komt veel van dit werken niet duidelijk naar voren, omdat men nu eenmaal leeft in een wereld die voor de meesten is opgebouwd uit een chimare van woorden. Op dit ogenblik zien wij soortgelijke verschijnselen en veranderingen van mentaliteit niet alleen vlakbij, als bijvoorbeeld in Duitsland, maar ook in de USA. Wij zien van het normale geheel afwijkende acties ook ontstaan in landen als Argentinië en Brazilië. In Cuba blijkt de jeugd op het ogenblik naar een nieuwe praktijk van samenleven en werken te zoeken - zonder dat dit overigens iets afdoet aan hun verering voor Fidel. In India blijken, buiten de bemoeiingen van de regering om, communes te ontstaan waarbij degenen die hiertoe behoren, niet slechts voor zich werken, maar ook bereid blijken te zijn steun te verlenen aan anderen die in nood komen.

Ik noem maar enkele punten, ik zou veel meer kunnen aanhalen als bewijs. Overal op de wereld vormen zich groepen van daadwerkelijk werkzame mensen die hun beleving, hun denkbeeld soms nog weergeven in de termen van een ideologie of een geloof, maar in feite in die termen spreken over het onuitdrukbaar beleven in jezelf en daaraan de conclusie dat daadstelling voor het ik noodzakelijk en onvermijdelijk is, verbinden. Voor mij betekent dit dat een deel van de geestelijke belevingen en waarheden, zoals die op het ogenblik overal bestaan, een steeds sterkere uitdrukking gaat vinden in de materiële handelingen van mensen. Dit is een grote vooruitgang. Vergeet echter niet dat iemand wel kan breien, maar dat ook voor hem, wanneer hij een luidspreker niet af kan zetten, de lezing over de noodzaak alleen geweren en kanonnen te maken verder zal gaan. En dergelijke lezingen hoor je op het ogenblik overal weer. Overal op de wereld spreekt men over de noodzaak de huidige economie te ondersteunen en te beschermen door meer defensieopdrachten, de bewapening op te voeren, eigen militair interessengebied uit te breiden enzovoort

Natuurlijk zijn dit grotendeels woorden, evenals de zogenaamde met goed succes werkende verdragsorganisaties. Kijk als voorbeeld naar de EEG. Zij bestaat tot op heden voor ruim 80% uit woorden, voor ruim 15% uit voor de meerderheid niet rechtvaardige regelingen en voor 5% uit werkelijke samenwerkingen. Kijkt u naar de NATO, dan bestaat zij volgens mij voor een groot deel uit sterke woorden, dus bluff, daar men steeds weer pretendeert dingen te kunnen volbrengen die volgens elk redelijk denken buiten de mogelijkheden liggen. De rest bestaat uit legeropdrachten en de mogelijkheid voor vele heren een aangenaam en goed betaald leven te voeren dankzij de bijdragen van de aangesloten staten. Het lijkt wreed om, gezien alle goede bedoelingen, zo de feiten te stellen. Maar zij zijn er. Dergelijke instanties bestaan voornamelijk dankzij woorden. Zoals het voor u steeds weer belangrijk schijnt te zijn vooral snel te weten wat bijvoorbeeld Nixon nu weer gezegd heeft. Toch zijn zijn woorden geen weergave van de praktijk, maar veelal een rookscherm waarachter werkelijke machten schuilgaan die geheel andere zienswijzen en intenties hebben.

Men spreekt misschien over groepen als de 'zwarte panters' die geweld prediken, maar dit metterdaad voornamelijk uit hinderlagen veroorzaken en anderen tot slachtoffer maken, geheel in strijd met hun mooie stellingen. Maar wie spreekt er over de vele voornamelijk jonge mensen, zwart zowel als wit, die geen deel uitmaken van allerhande bewegingen, maar eigen geïntegreerde bedrijven hebben gesticht en vele nieuwe en goede vormen van samenwerking tussen zwart en wit hebben gevonden en in de praktijk gebracht? Van dergelijke dingen hoor je maar weinig. Zoals ook in Nederland waar vele jongeren gezamenlijk zeer goede dingen tot stand brengen. Daarvan spreekt men pas, wanneer een pand waarin zij werken, om de een of andere reden moet worden afgebroken en dan meestal nog in verband met een reeks termen als: noodzaak orde te bewaren, economische noodzaken die wel eens hard aan kunnen komen, eigendomsrechten en hun heiligheid.

Zeker, de wereld waarvan men u vertelt, bestaat nog steeds uit woorden die hol plegen te galmen. Maar die uiterlijkheid verliest reeds nu meer en meer zijn betekenis. De mensen denken anders, dan de vele sprekers en vertolkers van noodzaken zich dit voorstellen. Wanneer Rusland op dit ogenblik een oorlog zou willen beginnen, zou het daarbij slechts nog kunnen rekenen op een bewuste en daadwerkelijke steun van rond 20% van de bevolking die 20% omvatten dan bovendien nog degenen die in leger en mogelijk ambtelijk apparaat hun carrière hopen te maken. In Amerika lijkt het wel of het Pentagon nog steeds een behoorlijke macht heeft. Maar de betrouwbaarheid van burger en soldaat zijn zover afgenomen dat het binnenkort in opzet en bezetting geheel gewijzigd moet worden, wil men deze instantie nog lang kunnen handhaven. Overall in de wereld blijkt de eerbied voor de woorden en wetten brakende instanties hand over hand af te nemen wat een gunstige ontwikkeling denkbaar maakt.

U vroeg mij ook te zeggen hoe lang deze verwarring vol extreme tegenstellingen nog zou duren. U zult zelf bij enig nadenken wel beseffen dat een verwarring van de omvang die zij vandaag aan de dag toont, niet in enkele maanden of zelf jaren kan worden opgelost. Wij nemen dan ook aan dat het tot rond 1983 zal duren, voor de verwarringen zover verdwijnen dat een ieder met enige goede wil weer in staat is, de vaste lijnen van ontwikkeling te zien. Wat ertussen nu en 1983 zal gebeuren? Ik denk dat er heel wat mensen zullen sterven door vele verschillende oorzaken waarbij zij natuurlijk in de minderheid zijn. Ik meen dat er heel wat rampen in die tijd zullen plaatsvinden. Maar ik geloof ook dat er een steeds meer internationaal denken zal groeien in deze jaren dat zich van de zogenaamde nationale scheidslijnen en grenzen niet veel meer aantrekt.

Ik meen dat in deze tijd het kerkgeloof langzaam maar zeker zal veranderen van een leven in het zalige bewustzijn van eigen superioriteit of uitverkorenheid, tot een uiting geven aan een geheel persoonlijk beleven en geloof middels een bepaalde vorm waarbij de vorm in feite onbelangrijk wordt en slechts het innerlijk ervaren telt. In de politiek verwacht ik een soortgelijke ontwikkeling waarbij men nog wel zal spreken in de termen van bepaalde filosofen of systemen, maar zal handelen volgens de feiten en deze feiten in het kader van de terminologie inderdaad tot uiting zal doen komen. Samenvattende kunnen wij dus zeggen: in deze periode zal, ongeacht de zeer grote verwarringen van dit jaar en de beide volgende jaren, een periode van wonderlijke

groei aanbreken die echter niets te maken heeft met het georganiseerde werken en denken dat op het ogenblik overal nog als alleenzaligmakend wordt verkondigd. Je zou het misschien zo kunnen zeggen: de 'leiders' van deze wereld gaan steeds meer krijgertje spelen met degenen die zij eens zo gemakkelijk met enkele woorden konden leiden en misleiden. Wanneer zij te veel kenbare fouten hebben gemaakt, zullen zij voor hun volgelingen op de loop moeten gaan; maken zij weinig fouten, dan zullen zij hun volgelingen achterna, moeten lopen om hun gevoel van belangrijkheid nog enigszins te kunnen bewaren.

Dan luidde uw vraag wat wij in de geest aan de toestand denken te doen. Zoals u weet, zijn wij op het ogenblik nog bezig met het uitwerken van de Wessacresultaten. Er wordt veel van mening gewisseld over allerhande mogelijkheden en dingen. Enkele van de besluiten die nu reeds vorm beginnen te krijgen, laat ik hier volgen:

Men wenst in geen geval de economische crisis af te remmen ofschoon men ervan overtuigd is dat dit in grote mate voor ons mogelijk zou zijn. Eerder wil men een geleidelijk opvoeren van de crisis bereiken ofschoon wel zo langzaam dat fatale uitbarstingen voorkomen kunnen worden. Gelijktijdig wordt gewerkt aan een groot aantal reformen, ook van sociale aard die men in verschillende landen hoopt te kunnen bevorderen. Ook heb ik gehoord dat men aandacht wil wijden aan de mogelijkheid van uit de geest op aarde een zekere propaganda te gaan voeren. Deze zou voornamelijk worden gericht op mensen die voor innerlijke belevingen rijp zijn. Het doel is niet deze mensen zo in te wijden of zelfs maar hen zonder meer verder te brengen op het geestelijke pad, maar eenvoudig hen te confronteren met de werkelijkheid in hun eigen wezen, een innerlijke wereld die toch wel degelijke gerelieerd is met alles wat zij werkelijk willen doen en denken in hun stoffelijke wereld.

De planning ziet er op het ogenblik verder nogal vreemd uit. Zo stelt men bijvoorbeeld bepaalde bijgelovigheden te willen bestrijden, zelfs indien men daartoe harde maatregelen zou moeten nemen en gebeurtenissen toe zou moeten laten die men onder andere omstandigheden zeker zou betreuren. Om een klein en eenvoudig voorbeeld te geven: Stel dat er een dorp ligt bij een werkende vulkaan waar men door een processie denkt de lava te kunnen stuiten of af te doen buigen. Dit lijkt ons een onaanvaardbaar bijgeloof. Natuurkrachten kunnen niet zonder meer gestuit of afgewend worden door dergelijke eenvoudige formules ofschoon met bewust gerichte gedachtenkrachten toch wel iets te bereiken zou zij, en het tijdig nemen van de juiste maatregelen eveneens van grote invloed zou kunnen zijn. Men wil de mens losmaken van zijn gevoel dat anderen in de hemel, de geest of elders, het wel voor hem op kunnen knappen. Dus zal het dorp niet gered worden ofschoon de mogelijkheid hiertoe wel aanwezig zou zijn geweest.

De taak voor de ingewijden op aarde schijnt wat gemakkelijker te worden in deze opzet. Zij hebben niet meer taken als het stichten van inwijdingsscholen. Er zijn trouwens al zoveel van dergelijke scholen dat je eigenlijk eerder een anti-school zou moeten gaan stichten. Het schijnt de bedoeling te zijn dat zij overal onder de mensen gaan verschijnen, in bepaalde kroegen zowel als in vergaderingen, en daar zo nodig enkele woorden laten horen. Hun doel is het scheppen van twijfel aan de vanzelfsprekendheid van bepaalde toestanden. Er zullen nog wel meer instructies volgen, maar van de ontwikkeling daarvan heb ik nog geen bericht. Het voorgaande betekent echter dat men zich in de geest met de aarde en de daarop bestaande toestanden intens bezighoudt wat tevens inhoudt dat wij ons vanuit de geest ook in de komende tijd intens met de strijdigheden op aarde zullen bemoeien.

Nadenkende over het mij gestelde onderwerp vraag ik mij verder af waarom de doorsnee mens altijd weer zo negatief denkt en reageert. Mijns inziens is het heersende negativisme in deze dagen een tendens waarover men zich zorgen dient te maken, iets wat overwonnen dient te worden. Altijd weer hoor je de mensen eisen: "dit niet". Maar slechts zelden hoor je hen toegeven: "maar dat wel". Men zegt bijvoorbeeld: "Er is geen God, want in onze wetenschap vinden wij geen bewijs dat die God er is." Volgens mij zou het juister zijn te stellen: "Op grond van wetenschappelijke bewijzen is het bestaan van een God niet aan te tonen. Daarom acht ik het bestaan van God persoonlijk niet - of wel - aanvaardbaar."

Andere mensen schijnen bepaalde zaken eenvoudig negatief te moeten benaderen, omdat er volgens hen iets anders in de bijbel staat geschreven. Indien zij dit voor zich doen, is het hun goede recht. Maar waarom moeten zij met hun opvattingen hun medemensen tyranniseren en dezen dan bovendien het "maar het staat in de bijbel" voorhouden, alsof zij zeiden: "het staat allemaal in de fabeltjeskrant"? Dit betekent overigens niet dat ik de genoemde werken vergelijkbaar acht. Maar de intonatie schijnt te willen zeggen: het is gedrukt, dus is het waar, en is er geen beroep mogelijk, ja, verder nadenken eenvoudig verboden! Bovendien gaan de mensen ervan vanuit dat hun benadering volgens oude gewoonte zozeer het enig juiste is wat volgens de bijbel dienstbaar is dat zij alle andere benaderingen zonder meer afwijzen als duivels. Ook deze mensen zouden, al is het maar uit het evangelie, eens moeten leren de positieve benadering van de negatieve te onderscheiden. Vele vrome personen maken op mij trouwens de indruk dat zij uit de bijbel wel hebben onthouden dat God een naijverige en toornige God is, maar van het 'hebt uw naaste lief' hebben zij kennelijk nog niet gehoord. Wanneer er een spreuk over beminnen en dienen voorkomt in hun schrift, zo schijnen zij ervan overtuigd te zijn dat dit betekent dat anderen hen hebben te dienen, terwijl het beminnen evengoed in de hooiberg kan gebeuren.

Waarmede ik maar duidelijk wil maken dat de wijze waarop zelfs de vrome christenen de wereld benaderen, eerder kolder dan vroomheid schijnt uit te drukken. Je moet niet zeggen: wat is er in de wereld slecht, maar: wat kan ik uit en in deze wereld aan goeds voortbrengen. Je moet niet zeggen: alles wat anderen denken en wat in het verleden was, deugt niet, ik weet het alleen - want dan maak je alleen maar duidelijk dat je geheel niets weet en begrijpt - maar: wat is er voor goeds in anderen, in het verleden enzovoort en wat kan dit in het heden betekenen. Het zoeken naar de positieve punten, een meer positieve benadering van het bestaan, lijkt mij noodzakelijk voor de mens van heden. Wanneer ik immers de conflicten in uw dagen bezie, zo blijken deze steeds weer voort te komen uit een negatieve benadering.

Rusland en USA zijn het eens. Beiden zijn immers bang voor de mogelijkheid dat er een kernoorlog uit zo breken. Maar de een vertrouwt de ander niet. Daarom maken zij voortdurend wel afspraken over mindere bewapening enzovoort, maar houden zij zich er, uit wantrouwen tegenover de partner, niet aan. Iedereen in de wereld weet zo langzaam maar wel dat vrede voor de wereld werkelijk noodzakelijk is, daar je met oorlog niets meer kunt winnen. Omdat dit zo duidelijk en algemeen bekend is, bouwt men dus grote vloten en steeds nieuwere wapens, eist men sterkere legers enzovoort onder het motto: je kunt een ander nooit vertrouwen. Indien er grote sociale noden zijn, is eenieder het er mee eens dat de minder bedeedden geholpen moeten worden. Maar aan de andere kant is men zo bevreesd dat van de goedheid misbruik zou kunnen worden gemaakt dat men eerst begint een kostbaar controleapparaat te bouwen. Gevolg: te late en onvoldoende hulp die voor de helpers echter zeer kostbaar wordt. Ik meen dat het goedkoper, beter en sneller helpen bevordert, wanneer men wat vertrouwen heeft in de mensen die om hulp vragen of daarvoor in aanmerking komen. Vertrouwen in de mensen lijkt mij in deze tijd een noodzakelijkheid hoe vaak een dergelijk vertrouwen ook in het begin beschaamd zal worden.

Zo meen ik ook dat het in uw dagen belangrijker is te zien wat u met anderen verenigt wat u met hen gemeen hebt, dan nadruk te leggen op verschillen. Vele problemen zouden in korte tijd opgelost kunnen worden, wanneer men niet zo veel sprak over tegenstrijdige belangen, maar meer rekening zou houden met gezamenlijke noodzaken. Maar tot nu toe lopen wij steeds weer vast in het woord. Woorden kun je dan ook gemakkelijker en meer spectaculair gebruiken om tegenstellingen op te roepen dan om overeenkomsten duidelijk te maken. U zult wel eens opgemerkt hebben dat, wanneer grote mannen of landen het eens zijn, u hoogstens een vaag communiqué te verwachten hebt, maar dat bestaande verschillen breed worden uitgemeten met alle omschrijvingen en details erbij. In de politiek hoort men nooit iemand van een tegenstander zeggen dat hij heus wel geschikt is, maar nu eenmaal een ander punt van uitgang heeft. Wel hoor je vaak niet ter zake doende dingen opsommen om duidelijk te maken dat de ander werkelijk en helemaal niet deugt. Het gaat er niet om wat u geweest bent of weet of wat een ander is geweest en mogelijk niet weet. Het gaat er om uit te vinden wat je met hetgeen je gezamenlijk weet, kunt doen. Zoals het veel minder belangrijk is wat a zegt en wat b beweert, dan de kracht die zij tesamen kunnen opbrengen om elkaar en anderen te helpen.

Ik neem aan dat dit voor steeds meer mensen in de komende jaren duidelijk kenbaar zal worden. De schijnvertoning van het heden zal, heel snel al, vrees ik voor bittere realiteiten plaats moeten maken. Juist deze bittere werkelijkheid zal mijns inziens de mensen er ook toe brengen zich niet te veel met stellingen en theorieën bezig te houden en eerst naar de feiten te zien. Planning kan goed zijn, maar dan moet men niet uit het oog verliezen dat een technocraat misschien de mensen wel een levensduur van 200 jaren mogelijk kan maken, maar dat het gevolg waarschijnlijk zal zijn dat de mens op aarde geen leven meer heeft. Het is misschien mogelijk om de mens zodanig te scholen dat hij voortaan alleen nog maar de juist geachte gedachten zal kunnen denken. Maar als je hem werkelijk zover brengt, denkt hij in wezen niet meer werkelijk, en gaat elke mogelijkheid in wereld of geest door het menselijke denken verder te komen gewoon te loor. Er zijn heel veel dingen die de mens kan doen, heel veel krachten die mens kan leren beheersen. Maar wat is de zin ervan, wanneer alles wat je er mee bereikt, uiteindelijk de vernietiging van mensheid en menselijkheid betekent?

Men wil op het ogenblik bijvoorbeeld komen tot een juist afwegen van economische belangen en milieubelangen in verband met de luchtvervuiling. Wanneer men dit maar lang genoeg doet, zijn er geen belangen meer en geen mensen meer. De enige troost die men dan nog kan hebben is de zekerheid dat de laatste hoeveelheid in de atmosfeer vrijkomende formaline mogelijk nog voor een redelijke balseming van de laatst overlevenden kan zorgen. Wij moeten reëel zijn en niet spreken over een afwegen van belangen, maar kijken wat noodzakelijk is en je dan afvragen wat je er gezamenlijk aan kunt doen. Noodzaken erkennen en ernaar handelen dat is werkelijk belangrijk en noodzakelijk. Indien men leert zich allereerst met de nu werkelijk dringende noodzaken bezig te houden, zal veel van het extremisme wegvallen en zal een groot deel van de nu overal heersende verwarring reeds voorbij zijn. Want dan zal men begrijpen dat je de wereld niet beter maakt door een oorlog te beginnen, een vliegtuig te kapen of een bom te gooien, maar dat je de wereld vaak veel beter kunt maken door een enkele mens te helpen, een enkele mens een enkel uur van geluk te schenken.

Ik meen hiermede uw onderwerp voldoende behandeld te hebben. Uw vragen zijn welkom.

Vraag: Licht het brandpunt volgens u in de komende jaren?

Antwoord: Ik meen dat hét punt van grootste spanningen - dus een grote reeks ook uiterlijk kenbare ontbindingsverschijnselen - aan het einde van dit jaar en in de eerste 6 maanden van het volgende jaar kenbaar zal worden. Dit is een jaar waarin oorzaak en gevolgwerkingen opeens kenbaar worden. Dingen uit het verleden die men meende te mogen vergeten, omdat niet reageren geen moeilijkheden scheen te veroorzaken, vragen nu opeens de aandacht op een heel vervelende manier. Grote verwarringen en onzekerheden zijn dan ook het gevolg van dit alles. Ik meen dat de verwarring allereerst opstandigheid zal oproepen en reken daarom in dit jaar, in de zomer en verder zeker tot half november, op een reeks rellen en onaangename acties over de gehele wereld; enkele van die ontwikkelingen zullen zelfs een meer internationaal karakter dragen. Ik meen verder dat u in het volgende jaar geconfronteerd wordt met de onvermijdelijke noodzaak tot een werkelijke economische aanpassing te komen. Ook dit zal heel wat geschillen en moeilijkheden veroorzaken. Ik stel: onderling begrip kan eerst dan werkelijk tot stand komen, wanneer de hoge nood voor eenieder kenbaar is geworden. Vanaf het ontstaan van de noodtoestand vergt dit gemiddeld zes maanden. Het begin van een meer bewust zoeken naar samenwerking en een voorbijzien van de vaak onbelangrijke geschilpunten verwacht ik daarom eerst in 1973. Een meer gunstige ontwikkeling als gevolg hiervan zal mijns inziens eerst voor eenieder kenbaar zijn geworden rond 1978.

Vraag: Wat is de uitwerking van het groepsdenken, wanneer wij weten dat de groep geregeerd wordt door een kleine groep die moeilijk bereikbaar is?

Antwoord: Men kan spreken van groepsbewustzijn, maar dit is toch iets anders dan groepsdenken. Er is in het menselijke denken, ook binnen groepen, sprake van verwarringen en reeksen van tegenstrijdigheden, zodat niet van één denken voor het geheel kan worden gesproken. Wij zouden mogen stellen dat dit alles door degenen die de publiciteitsmedia in handen hebben, alleen maar in de hand wordt gewerkt. Extreme tegenstellingen worden

voortdurend onder de aandacht gebracht; de stelling dat beginsel boven feit dient te gaan, wordt steeds weer verkondigd. Nu kan een volk niet werkelijk zichzelf regeren, zolang men als volk, als natie, wil blijven bestaan. Op het ogenblik dat het eigen besef van een volk tot uiting moet komen met behoud van de groepsvorm, is dit mogelijk door af te zien van de algemene voorzieningen en voorzorgen om daarvoor in de plaats regelingen voor onderlinge bijstand in kleinere groepen op te bouwen. Iets wat in uw maatschappij nogal moeilijk zal zijn. Men kan beweren dat degenen die nu aan de top staan, niet deugen. Het is zelfs misschien ten dele waar. Maar wij kunnen met nog grotere zekerheid stellen dat degenen die aan de top komen, wanneer de huidige machthebbers zouden verdwijnen, niet beter zullen zijn. Men stelt wel dat macht perverteert en absolute macht absoluut perverteert. Dit lijkt mij niet geheel onjuist, want een ieder die gezag heeft, werkt voortaan allereerst voor de instandhouding van dat gezag. Iemand die invloed heeft, zal in de eerste plaats streven naar een behouden van die invloed. Hierdoor ziet men er steeds meer van af, tot uiting te brengen wat men in feite tot uiting zou willen en moeten brengen. Dit is een veel voorkomend verschijnsel.

Daarom zou ik willen pleiten voor de mogelijkheid, de huidige groep rustig verder te laten regeren, ook wanneer wij deze groep niet allen even aanvaardbaar zouden vinden. Overigens zijn het allen goede mensen, maar wanneer zij aan regeren denken, verandert er iets in hen. Wat men nodig heeft, is in feite een voortdurend intern verdergaande uitholling van het regeringsstelsel waarbij de invloed die het in een land uit kan oefenen, tot bijna nul wordt gereduceerd, maar de algemene voorzieningen kunnen worden gehandhaafd en de uiterlijke eenheid nog gewaarborgd blijft. Bij een toenemende geestelijke en materiële onafhankelijkheid van vele kleinere groepen is het dan op de duur wel mogelijk een alternatief voor deze vorm van samenleven tot stand te brengen. Want eerst wanneer voldoende onafhankelijk werkenden en levenden aanwezig zijn, zal men afstand kunnen doen van een centralistisch gedirigeerde maatschappij zonder gevolgen die allen ten gronde zouden kunnen richten.

Men meent wel middels een stelsel van raden en infiltratie een grote verandering tot stand te kunnen brengen. Maar wanneer je een anarchist neemt en hem zover weet te brengen dat hij kamerlid of gemeenteraadslid wordt of iets dergelijks, zo zullen wij moeten constateren dat hij vanaf het ogenblik dat hij de functie bekleedt, steeds minder anarchist wordt en steeds meer parlementariër, raadslid enzovoort. Dit betekent dat degenen die naar voren zouden komen en de verantwoording voor het scheppen van alternatieven zouden willen nemen, daarmee ofwel zichzelf verliezen, dan wel uiteindelijk de vrijheidsidealen van anderen in feite alleen gebruikt blijken te hebben om voor zich gezag en aanzien - die tegenover die vrijheid staan - te verwerven. Ik acht dit geen juiste oplossing. Volgens mij moet je van onderaf werken. Ik meen dat bewustwording, te verkrijgen door praktisch streven en werken, niet van bovenaf gedecreteerd kan worden, maar slechts uit het eigen streven verkregen kan worden. Indien wij een ogenblik zien wat men voor vernieuwingen van bovenaf heeft willen aanmoedigen of afdwingen, zo komen wij tot de conclusie dat daarbij tenminste de helft van de beschikbare werkkraft en gelden verspild worden, terwijl de resultaten vraagwaardig blijven. Gelijktijdig zien wij steeds weer hoe zeer kleine groepen met beperkte middelen en mogelijkheden, grotere en betere prestaties leveren, juist omdat zij niet gevangen zijn in een apparaat, maar eenvoudig een actiefwerkzame gemeenschap vormen. Vele kleine, actieve gemeenschappen, elk op eigen wijze werkzaam, lijken mij dan ook de enige mogelijkheid tot het bereiken van werkelijk belangrijke veranderingen in het maatschappelijk bestel. Van bovenaf kun je dit nooit tot stand brengen.

Na deze vragen zou ik nog graag enkele dingen naar voren brengen die men uit het oog dreigt te verliezen. Wanneer je denkt in termen als: 'wij moeten optreden', zal men niet over het hoofd mogen zien dat elke mens beschikt over bepaalde vermogens en krachten die hij niet of slechts zeer zelden gebruikt. De meeste mensen voorvoelen veel meer, dan zij zich toe durven geven. De meeste mensen hebben innerlijke kracht genoeg om medemensen te genezen, om invloed uit te oefenen. De meeste mensen kunnen veel meer, dan zij doen. Ik meen dat de geest, zelfs indien u deze alleen maar beschouwt als een fictie, verbonden aan mentale functies - zoals sommigen doen - meer gebruikt moet worden. Niet het verstand, de redenering, maar het gevoel. Er zijn dingen als intuïtie, gevoeligheid. Je kunt ze bijgeloof noemen, maar zij zijn er en

zij werken. Je kunt zeggen dat magnetiseurs kwakzalvers zijn, maar wanneer zij iemand genezen en je begrijpt niet hoe, moet je toch toe durven geven dat er iets aan de hand is, dat er iets bestaat waardoor dit mogelijk wordt. Enzovoort.

In deze dagen dient de mens volgens mij meer nadruk te leggen op zijn innerlijke wereld, zijn persoonlijk begrip. Ik meen dat men zich meer met de mensheid, met anderen verbonden moet gaan gevoelen en niet dient te blijven staan bij uiterlijkheden en uiterlijke onderscheidingen. Ik meen dat in deze dagen de mens moet leren gevoelen wat belangrijk is. Dit ook ten aanzien van feiten. Wat is hier juist? Ik kies de weg van benadering en onderzoek die ik als de meest juiste voel, ook al kan ik het nu niet beredeneren - als in verband met intermenselijke verhoudingen. Volgens mij zijn dergelijke uitingen van intuïtie, in wezen vaak van de geest, die je ook als mens werkelijk bent, van groot belang. Ik meen dat de mens die zijn geestelijke krachten en waarden op de voorgrond weet te brengen, juist hierdoor dat extra plus krijgt dat beetje meer dat hem in staat stelt de dorre woestijnen van hedendaagse moeilijkheden door te trekken, zonder zijn menselijkheid daarbij te verliezen. Ik dank u hier voor het onderwerp en de vragen, al waren die laatsten mij wat te politiek, zodat ik u eraan herinner dat politiek in feite de kunst van bedrog en zelfbedrog is.

Ik dank u ook voor uw aandacht.

Goedenavond.

KOSMISCHE STRALINGEN IN DEZE DAGEN

Goedenavond, vrienden.

U wilt iets horen over de stralingen in deze dagen en zo. Dat gebeurt meer. Maar ik vraag mij wel af hoe ik u dit duidelijk zou moeten maken. Uiteindelijk is het mij zelfs nog niet gelukt de mensen duidelijk te maken dat het merendeel van de huidige jongerenproblemen veroorzaakt worden door het feit dat de kinderen van heden kennelijk niet meer in staat zijn hun ouders behoorlijk op te voeden.

Wanneer wij spreken over kosmische stralingen en dergelijke, vind ik het steeds weer erg moeilijk de mensen duidelijk te maken waar het eigenlijk om gaat. Misschien zou ik het zo kunnen zeggen: wanneer je op een gegeven ogenblik tijdens een bepaalde chemische reactie een op zich niet actieve stof toevoegt, blijkt dat de reactie van de andere stoffen hierdoor toch een ander verloop krijgt. Zo kun je zeggen: Wanneer je op zich kleine en onbelangrijke hoeveelheden van energie toevoegt aan de gemeenschappelijke gedachtenenergie van deze wereld - ofwel het gezamenlijk bovenbewustzijn - zo blijkt dat opééns de werkingen hiervan veranderen, zodat wij bij de eenlingen andere reacties zien dan normaal. Het moeilijke is nu juist, over dit verwerken van die extra krachten wat redelijks te zeggen. Want de meeste mensen verwerken dergelijke invloeden niet, maar ondergaan ze. Verwerken veronderstelt een bewuste actie, veronderstelt een beheersing.

En bewustzijn en beheersing ten aanzien van deze invloeden heb ik nog zelden of nooit aangetroffen. Wat men hoogstens kan verwerken, zijn de gevolgen die uit dergelijke onverklaarbare afwijkingen van de norm voortkomen. Ik wil wel trachten u enkele voorbeelden te geven van de wijze waarop dit gebeurt. Iemand die normaal zegt: ik heb je gehoord, maar luister nu eens naar mij (en dit desnoods nog 4 x herhaalt), zegt onder invloed van een zogenaamde rode invloed: en hou nou eens je bek. Rode inwerkingen betekenen namelijk wel energie extra, maar ook een grotere onbeheerstheid, zodat een dominee die onder een dergelijke straling op de kansel zich stoot, voor hij het weet, een van de evangelisten 'potverdriedubbeltjes' laat zeggen. De wereld en de mensen ondergaan de invloed en beseffen niet altijd hoe zij tot een dergelijke wijze van reageren kwamen. Maar wanneer de gevolgen er eenmaal zijn, staan wij toch weer voor volkomen logische situaties. Natuurlijk zijn de consequenties hoe logisch ook, niet altijd even verwacht of aangenaam. Wanneer je in plaats van 'pardon' op een gegeven

ogenblik 'kijk uit, kinkel' roept, is het immers niet onlogisch dat de kinkel zijn rechten per dreun opeist. En zo kan het dan nog een tijdje verder gaan.

Nu begrijp ik wel dat dit niet de bedoeling was van onze vriend die mij dit onderwerp opgaf. Hij heeft waarschijnlijk gedacht: kom laat ons nu eens lekker hoog geestelijk zijn... Misschien zou ik dat ook nog wel aankunnen, want er zijn wel mensen die mij een hoge geest hebben genoemd. Maar aan de andere kant zijn er onder de toehoorders ook heel wat lage opmerkingen over mijn karakter gelanceerd. Laat mij daarom maar eerlijk blijven: ik weet eerlijk nog steeds niet wat nu hooggeestelijk en wat laaggeestelijk moet zijn. Uw stad heeft mooie parken en achterbuurten. Maar of een park nu hoger staat dan een achterbuurt, weet ik werkelijk niet. Ik dacht dat het aan de mensen lag die er zijn. Zo gaat het mij met zogenaamde hoge krachten uit de sferen ook. Er zijn krachten die je hoog kunt noemen, omdat zij een zeer grote invloed uit kunnen oefenen. Zoals er niet bezielde invloeden kunnen zijn die precies stroken met de menselijke behoefte aan geestelijke ontwikkeling. En die noemt men dan ook maar hoog. Maar ik vind hoog en laag eigenlijk maar zeer relatieve begrippen. Soms heb ik zelfs moeite met 'geest'. Want zoals u allen hier zit, bent u ook allen geest - weliswaar bekleed met een redelijk chassis, maar u bent toch geest. Ik ben op het ogenblik geest zonder chassis, maar ik kan hier alleen spreken, omdat ik tijdelijk een soort ruilbody gekregen heb.

Wat de vraag doet rijzen of hetgeen wij nu samendoen, hooggeestelijk, laaggeestelijk of misschien menselijk is. Ik zou zeggen: alles wat de innerlijke waarde van een mens mede betreft in een beschouwing van uiterlijkheden, is op zichzelf zowel hooggeestelijk of menselijk als laaggeestelijk, spitsvondig of redelijk. De betrekkelijkheid speelt mij juist met dit onderwerp aardig parten. Wanneer ik alleen naar de stralingen kijk, zou ik wel kunnen zeggen: jullie hebt nog heel wat voor de boeg. Maar als het erop aankomt, ligt dit toch ook voor een groot deel aan jezelf.

De invloed van het ogenblik brengt wat hartstocht en onredelijkheid met zich wat ongedurigheid ook. Ik zou dus misschien moeten stellen: er zullen in de komende dagen heel wat mensen sterretjes zien bij kettingbotsingen en andere strijdvaardigheden. Maar eerlijk is eerlijk: de mensen die bij kettingbotsingen betrokken zijn, vooral op een feestdag, hebben dit toch wel voornamelijk aan zichzelf te danken. Want als zij verstandig waren, zouden zij zich in een dergelijk verkeer op zo drukke wegen en dan nog met een te geringe onderlinge afstand van wagen met wagen niet wagen. Wanneer er op de wereld een kosmische invloed werkt die enorme onrust en spanning opbouwt - binnenkort, rond de 10e en de 11e komt er weer een - dan is de uitwerking die dit voor jou heeft, toch hoofdzakelijk een kwestie van je eigen manier van doen.

In deze invloed werkt blauw licht gedurende een sterke rode inwerking. Wij krijgen hierdoor een opkomen van de energie en strijdvaardigheid bij vele mensen - wat op het ogenblik bij velen nog niet bepaald het geval is - gepaard met logisch en factueel denken. Indien iemand gedurende een dergelijke inwerking nu maar verstandig genoeg is, feiten die hij ontdekt heeft, niet naar buiten te brengen voor hij weet wat er mede te doen, zouden wij van deze periode zelfs zeer goede resultaten kunnen verwachten. Maar wanneer iemand, voordat hij zijn eigen gedachten geheel heeft voltooid, reeds zijn ontdekkingen verkondigt, komt er waarschijnlijk ruzie over, en mogelijk nog meer erger. Het is dus maar de vraag hoe de mens zelf reageert.

Al spreek ik over het onderwerp dat u mij hebt opgedragen, ik gevoel dat ik er in wezen niets over kan zeggen. Maar om u ter wille te zijn doe ik dit dan wel met zoveel woorden, zodat u toch de illusie kunt koesteren dat ik er iets over gezegd heb.

Publiek: Dat is zelfkennis.

Spreker: Dank u. Wanneer meer mensen over een dergelijke zelfkennis beschikten, zou menig schijnbaar gewichtig woord in uw wereld een wat lichtere toets hebben. Ik vrees overigens dat vele mensen de lichtheid en speelsheid waarmede je jezelf aan anderen kunt openbaren, helaas verwarren met lichtzinnigheid. Wat de vraag doet rijzen of lichtzinnigheid nu wel zo verwerpelijk is als men pleegt te denken. Want licht zit erin, en zinnigheid hebben de meesten er ook wel in.

Maar het lijkt mij verstandiger dergelijke taalkundige puzzels te laten rusten en van mijzelf uit enkele punten te debiteren. Wanneer ik mag tenminste. Ja? Goed.

De mens is een wezen dat begint zijn meerwaardigheid te proclameren en zich om deze te bewijzen vervolgens minderwaardig gedraagt.

Wanneer de mens over menselijkheid spreekt, bedoelt hij hiermede meestal de wijze waarop anderen ten-zijnen-aanzien de menselijke waardigheid hoog moeten houden, zodat hij de kans krijgt zijn eigen waardigheid hoog te houden zonder onmenselijk te worden.

Een mens is pas een onmens, wanneer hij zich zo gedraagt dat anderen zich ervoor schamen. Want zelf doen zij het ook wel, maar dan zo handig dat niemand het bemerkt.

De mens staat onmiddellijk naast God, omdat hij in zich een scheppend vermogen heeft en, wanneer hij zich werkelijk als schepper wil ontplooiën, de eenheid van alle dingen wel degelijk beseffen en verwerken kan.

De mens verafgoodt zichzelf meestal, omdat hij het te moeilijk vindt te streven om zijn innerlijke eenheid met God te vinden.

Een mens is een wezen dat over het algemeen het lelijke heel goed ziet, maar voor de spiegel tot zichzelf steeds weer zegt: mooi hé?

Een geest is een wezen dat een deel van zijn stoffelijke mogelijkheden en eigenschappen heeft verloren, maar vaak veel moeite doet om dat niet al te veel op te laten vallen.

Wanneer een geest een leuke bui heeft, wordt hij al snel een spotgeest genoemd en wel, omdat de mensen vinden dat een geest ernstig en plechtig dient te zijn.

Wanneer een geest werkelijk luidruchtig wordt, wordt hij spook genoemd. Men zegt wel dat spook de vrouwelijk vorm van het woord geest is. Ik kan dit helaas niet bevestigen.

Wanneer wij spreken over geestelijk werk hoeft men niet te denken aan een cao, maar hoogstens aan de Witte Broederschap. Want wij werken zonder betaling, omdat het werk zijn eigen loon is.

Geestelijk werk bestaat uit een pogen de waarden die je in de geest hebt erkend, voor mensen zodanig aanvaardbaar te maken dat zij in staat zullen zijn dit te aanvaarden, zonder dat hierdoor hun begrip voor eigen wereld, hun zelfstandig denken of hun besluitkracht te lijden heeft.

Een toespraak vanuit de geest is veelal een reeks van punten waarin zoveel mensen zichzelf kunnen erkennen dat zij hierdoor - niet beseffende dat zij enige zelfkennis hebben opgedaan - tot de overtuiging komen dat de geest toch wel een erg pessimistische visie heeft op de mensen, - gelukkig niet beseffend dat zij hun eigen waarden hebben gebruikt om de woorden van een spreker te interpreteren.

Een deel van het geestelijke werk houdt zich ook bezig met esoterie, dat wil zeggen het werken aan, en spreken over de innerlijke mens.

Indien wij naar de innerlijke werkelijkheid van de mens zoeken, komen wij steeds weer tot de gevolgtrekking dat hij achter al zijn uiterlijkheden een geheel andere illusie omtrent het leven pleegt te verbergen. Deze illusie is meestal de omschrijving van hetgeen hij innerlijk als juist, goed, aanvaardbaar heeft erkend.

Op het ogenblik dat de mens deze illusie naar buiten toe weet te brengen zonder zich hierbij nieuwe innerlijke illusies op te bouwen, komt hij tot een erkenning van de werkelijke waarde en betekenis van deze illusie, zo tot een kennis omtrent zijn innerlijk wezen en uiteindelijk tot een bewustwording die het hem mogelijk maakt ook op basis van werkelijkheid zich met anderen in contact te stellen.

En nog een paar opmerkingen: de noodzaak plechtig te spreken bestaat kennelijk bij de mens vooral, wanneer hij anderen van de waarheid van zijn woorden wil overtuigen. Alleen als je zelf van de waarheid van iets geheel overtuigd bent, durf je er ook publiekelijk rustig de draak mee te steken.

Veel mensen steken de draak níét met zichzelf of met anderen, omdat zij overtuigd zijn van het feit dat er zoveel onvolkomenheden en onbelangrijkheden in schuilen dat zij die liever achter plechtigheid verbergen.

Pas de mens die de moed heeft met zichzelf, het leven en de werkelijkheid zo nu en dan de spot te drijven, zal bewust de werkelijke betekenis die leven, anderen, ik, voor hem bezitten kunnen en durven bepalen.

Eerst, hij die erkent wat de werkelijke betekenis van het leven met zijn vele facetten voor hemzelf betekent, zal hierdoor bewust en goed kunnen leven. En eerst hij die bewust en goed leeft, komt als vanzelf tot een bewust aanvaarden van het werkelijke leven dat de mensen wel de dood noemen.

Helaas zijn er veel mensen die het belang van het geestelijke bestaan vooral zoeken in reïncarnaties. Zij menen namelijk verkeerdelijk dat reïncarnatie zoiets betekent als: geprolongerd wegens enorm succes. Want dat is maar zelden waar.

Anderen zoeken dit belang eerder in een hemel waarin zij, naar zij menen, door andermans verdiensten terecht zullen komen. Ik geloof dat dit een soort geestelijke steuntrekkers zijn die zonder veel resultaat proberen hun belijdenis als een soort geestelijk stempelboekje te gebruiken.

En dan zijn er nog de uitverkorenen. Zij hebben het gemakkelijk: zolang zij hun leer maar op kunnen dreunen, kunnen zij rustig hun gang gaan, want zij zijn uitverkoren en worden dus toch wel zalig.

Voor mij is in dit geval het werkelijk zalige wel dat dergelijke figuren niet zo zalig worden als zij wel zouden willen. In tegendeel: de zalen waarin zij verkeren, zijn allesbehalve zalig en wanneer zij daarin liggen, zijn zij allesbehalve in de zaligheid. Vandaar dat zij in hun onzaligheid over de zaligheid nadenken en tot de conclusie komen dat een mens toch werkelijk alleen tot de zaligheid kan komen, wanneer hij in zichzelf de god erkent en waarmaakt die hij in zich draagt.

Ondanks alle ernst lijkt dit een spel met woorden. Maar waarom zouden wij niet met woorden spelen waarom zou een mens niet meer spelen in zijn leven? Want veel van hetgeen grote mensen met dodelijke ernst doen, is hetzelfde wat kinderen zo heerlijk speels plegen te doen. Hebt u wel eens een kolonel een parade af zien nemen? Nou dan: zoek in jezelf de waarheid van het leven en speel met het gebeuren, tot je bewuster bent geworden.

Goedenavond.

d.d. 28 mei 1971